

POSOUZENÍ DISERTAČNÍ PRÁCE Christophera Koye, M.A.
Signifying in the Fiction of Charles W. Chesnutt

První poznatek, který je třeba zaznamenat, je, že práce významně zaplňuje docela prázdné místo v dějinách americké literatury. Nemyslím tím dějiny afro-americké literatury, ale literatury americké, která stále ještě dohání svou pluralitní identitu. A tím, že se práce zaměřuje na intertextové zkoumání v rámci národní i světové literatury překonává hranice dané etnickým nebo rasovým vymezením a - jak říká Milan Kundera - „provinciálním“ omezením. Doktorand tu sáhl k zajímavé aplikaci teorie H. L. Gatese, ale k tomu se ještě vrátíme později.

Práce podrobně probírá Chesnuttovo prozaické dílo od raných povídek či vyprávění v černošském dialektu po pozdější romány, včetně románů za života autora nepublikovaných. Představuje tak spisovatele jako přemýšlivého komentátora života na americkém Jihu (později i mimo Jih), citlivého hodnotitele životních šancí černochoů po občanské válce v období tzv. rekonstrukce. Sleduje potenciál skrytý ve vzdělání, v pracovním snažení, v chování. A musí konstatovat, že vše je ovlivněno na Jihu hlavně rasovou příslušností. Ta velmi dramaticky poznamenává různé i milenecké vztahy a jejich možnost přerůst v manželský svazek.

Chesnutt celkem sebevědomě píše své prózy, protože je si vědom své znalosti prostředí, o němž chce referovat, ale nebrání se vlivu a dokonce poučování ze strany zavedených a uznávaných autorů, ať už to byli jeho současníci, s nimiž navázal i osobní kontakt (Simms, Cable, Tourgee), nebo osobnosti z větší i klasické literatury. Překvapivé jsou jistě paralely s Ovidiovými *Proměnami*, méně překvapivé jsou odkazy k Walteru Scottovi, které jsou v prvním Chesnuttově románu zcela evidentní – nejen obsahově, ale i svou ironickou intencí.

Musím přiznat, že o srovnání s Thackeraym jsem nikdy neuvažoval a i když je v práci podané velmi zevrubně, nevyznělo pro mne zcela přesvědčivě.

Ještě k „signifikaci“: Nejsem si jist, zda Gates považuje tento jev za motivické odkazování k jakémukoliv kontextu. Původně to bylo určitě myšleno jako odkazování k něčemu v afro-americkém kulturním či literárním prostředí, jak dokazuje publikace Rogera Abrahama *Deep Down in the Jungle: Negro Narrative Folklore from the Streets of Philadelphia* (1963, 1970). Otázkou také je, zda není pro ono „odkazování“ předpokladem úmysl (autora či čtenáře), ale potom nevím, co je myšleno tím „unmotivated signifying.“ A vyjadřuje překlad „odkazování“ složitost anglického (amerického) terminu?

Disertační práce kolegy Koye je zajímavá, je psána jasným jazykem. Kdyby mělo jít o knižní publikaci, bylo by potřeba edičních zásahů: Kromě občasných překlepů a podivných tvarů (např. Cableho na str 208), bylo by nutno vyřadit opakující se informace (částečně asi způsobeno i tím, že byly části práce publikovány jako samostatné celky. A možná i některé delší exkurzy do sociologie a historie trochu odvádějí od hlavního tématu disertace. Celkem je ale možno shrnout, že Koyova práce je dobrá a záslužná a splňuje požadavky na disertační práce kladené.

